

Voedselbeleid gemeenten



Veilig, gezond en duurzaam voedsel

Aanpassingen in het voedselsysteem zijn noodzakelijk om op termijn voldoende, duurzaam en gezond voedsel te kunnen garanderen. In een kamerbrief uit 2015 wordt een reactie gegeven op het WRR rapport 'Naar een voedselbeleid'. Zij zien de voedselagenda als noodzaak voor een samenhangend beleid ten aanzien van volksgezondheid, ecologische houdbaarheid en robuustheid. De volgende pijlers vallen hieronder:

Volksgezondheid

- Voedselveiligheid
- Antibioticaresistentie
- Voedsel fraude
- Verbetering productsamenstelling
- Gezondere en duurzame voedselkeuze
- Eenduidige en betrouwbare informatievoorziening
- Educatie
- Internationaal

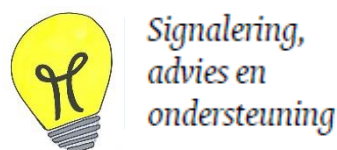
Ecologische houdbaarheid

- Circulaire economie, voedselverlies en voedselverspilling
- Duurzame voedselketens
- Verborgene kosten van de voedselproductie
- Mededinging
- Verandering naar een duurzame consumptie
- Informatievoorziening en duurzaam consumptiegedrag

Robuust voedselsysteem

- Minder afhankelijk van import eiwitgewassen
- Intellectueel eigendom plantenrassen
- Vergroten van het lerend vermogen

Deze landelijke aandachtspunten vertalen we naar lokaal niveau. Als we kijken naar interventies kunnen we deze indelen in 4 pijlers.





Fysieke en sociale omgeving

fysieke leefomgeving

- Stadstuinen, schooltuinen, dorpstuinen, moestuinen in de zorg
- Gezond voedselaanbod op scholen, kinderopvang, sportaccommodaties, werk, openbare gebouwen.
- Voedselbossen
- Groene schoolpleinen
- Gezonde schoolkantines, gezonde sportkantines
- Fruitbomen
- Watertappunten
- Duurzame landbouw
- Educatieboerderijen
- Gezonde en duurzame menukaarten

sociale leefomgeving

- Bewonersparticipatie
- Lokale en duurzame voedselinitiatieven
- Buurtmoestuinen
- Moestuinen in de (ouderen)zorg
- Plukbossen in de wijk
- Markten waar voedsel uit omgeving beschikbaar is
- Gezond voedsel voor lage prijs beschikbaar
- Voedseloverschotten verwerken tot gezonde maaltijden voor mensen met een laag inkomen



Regelgeving en handhaving

- Weigeren of aanpassen van vergunningen
- Productie, verwerking en consumptie lokaal voedsel versterken
- Gebiedscoöperaties
- Nieuwe bedrijven in verwerkende industrie
- Spelregels voor burgerinitiatieven
- Duurzaamheidsdoelen van VN vertalen naar eigen gemeente



Voorlichting en educatie

- Inzet effectieve interventies op scholen, kinderopvang, zie menukaarten GGD
- Afgeprijsd App, voorkomt voedselverspilling
- Voedseleducatie in exposities en musea
- Rondleidingen in (moes)tuinen
- Boerderij-educatie
- Schooljeugd bekend maken met lokale producenten en producten
- Gezonde school, thema voeding
- NME-centra geven kooklessen met producten uit de tuin



Signalering, advies en ondersteuning

- Kennisnetwerk voedsel
- Voedingsloket voor vernieuwende ideeën rond voeding en voedsel
- Stimuleren en ondersteunen van lokale initiatieven
- Prijs uitreiken voor beste initiatief
- Boeren en tuinders stimuleren tot innovatieve ideeën

Betrokken domeinen: omgevingsvisie (ruimtelijke ordening o.a.), onderwijs, volksgezondheid, duurzaamheid, landbouw, sociale zaken,



Voorbeelden uit de provincie Groningen

Stadstuinen, dorpstuinen en bewonersparticipatie:

- Meer dan 50 buurtmoestuinen en buurtboomgaarden, verzameld onder 'Eetbaar Groningen', combinatie van eetbaar groen, sociaal en groenparticipatie.
www.eetbaargroningen.nl, <https://eetbaargroningen.nl/interactieve-kaart/>
- Honderden geveltuinten in de stad Groningen, plantklaar gemaakt door de gemeente op verzoek van bewoners, ingeplant door bewoners; sommigen eetbaar
- 5 Plukroutes/Foodwalks 'eetbaar landschap' in verschillende dorpen in samenwerking met Landschapsbeheer Groningen aangelegd : stad Groningen (Stadsweg), Delfzijl, Boerakker <http://www.foodwalks.nl>



Voedselbossen:

- Biotoop Haren
- Voedselbos Slochteren <http://www.voedselparkslochteren.nl/Projectplan/>
- Voedselbos Glimmen <https://www.voedselbosglimmen.nl/>
- Werkplaats voedselbossen Noord-Nederland:
<https://www.nmfdrenthe.nl/nieuws/40-voedselbos-initiatieven-noord-nederland/>
- En nog een aantal in ontwikkeling

Tuinen voor de voedselbanken

- Toentje, stad Groningen
- Voedseltuin Uithuizen
- TDC Westerwolde
- Tuuntje Westerkwartier



Good Food Club:

- Groeiend Overzicht NL-breed van streek- en boerderijwinkels, tuinderijen, ecologische winkels etc.
- Een initiatief van de Milieufederaties <https://www.goodfoodclub.nu/aanbieders/>

Koken met restvoedsel: Free Café Groningen:

- Op 2 verschillende locaties wordt aan het eind van 2 dagen overgebleven eten van de Groninger Vismarkt en enkele grote supermarkten (groente, fruit, brood) gehaald. Door een grote groep vrijwilligers wordt 2 keer per week op 2 locaties voor tot 100 mensen per keer gekookt <https://freecafe.nl/>
- Resto Van Harte /Bie de Buuf stad Groningen <https://www.biedebuuf.nl/>

Lokaal Kilo's schuiven:

- Brengt vraag en aanbod bij elkaar: <https://www.lokaalkilosschuiven.nl/>

Bedrijvigheid

Boerderijwinkels Groningen,

<https://www.productenvandeboer.com/groningen.html>,

bijna 50 boerderijwinkels met streekproducten

Herenboeren, een Nederland-brede beweging om als consumentengroep van ongeveer 200 leden met ondersteuning samen een boerderij op te richten door grond te pachten, klaar te maken en een boer in 'dienst' te nemen: <https://www.herenboeren.nl/de-beweging/>



Zelfoogstuinen

- Ten Boer <https://www.zelfoogsttuin-tenboer.nl/>
- Haren, Biotoop <https://zelfoogsttuin.nl/>
- Westpark, Groningen (in aanleg) www.tuinindestad.nl
- Bedum, Tuinderij Klein Alma <https://www.kleinalma.nl/>

Voedselpakketten uit de regio:

- De streekboer, levering van een hele reeks regionale producten aan particulieren op meerdere afhaalpunten <https://destreekboer.nl/>
- Ekonoom, www.ekonoom.nl

Streekmarkten

- Nienoord elke eerste zaterdag v.d. maandag
- Groningen elke 2^e en 4^e zaterdag v.d. maand
- Leens elke derde zaterdag v.d. maand
- Ewsum/Middelstum elke vierde zaterdag v.d. maand van april t/m september



Voorbeelden bedrijven:

Tuinderij De Stadsakker, Groningen (groentepakketten): www.stadsakker.nl

De Eemstuin, biologisch dynamische kwekerij Uithuizen: groentepakketten, vrijdagmarkt stad Groningen, boerderijwinkel : <http://www.eemstuin.nl/>

De Keukentuin, groentenkwekerij Zuidbroek en streekwinkel, www.dekeukentuin.nl

Meinardi, aardbeien en asperges, winkels in Winschoten en Noordbroek: <https://www.lekkereasperges.nl/>

Landgoud, biologisch akkerbouwbedrijf, speltmeel en pasta, oude granen, mosterd, witte bessen (wijn en siroop), Kloosterburen, verkoop via verschillende regionale verkooppunten en gebruik door bakkers : <https://www.landgoud.nl/>

Kieft-Elzinga, biologisch kippenbedrijf Winschoten, streekwinkel: <https://kippenkieft.nl/>

Zorgboerderij Pieterburen: geitenkaas en eigen winkeltje : <https://zorgboerderijpieterburen.vpweb.nl/>

Molens die regionaal graan malen en verkopen, :
b.v. Feerwerd, Groningen Noorderhogebrug,
Eenrum, Mensingeweer...

De Zwammerij: oesterzwammen op koffiedik



Gebiedscoöperaties

Gebiedscoöperatie Westerkwartier:

- Food Factory (in opbouw): levering van complete maaltijden met zoveel mogelijk regionale producten aan grootverbruikers, b.v. ziekenhuizen, zorg- en kennisinstellingen
- Per productcluster een coöperatie, bijvoorbeeld:
Natuurvleescoöperatie met nu 4 veehouders, vleesverwerkers en regionale afzetkanalen <http://natuurvleescooperatie.nl/>
- Integraal en circulair: Slachterij, drogerij, maaltijdenfabriek, brouwerij, energiestation, afvalverwerker (biovergister), waterstation, restaurant, inspiratiecentrum enz. enz.

Gebiedscoöperatie Zuid- en Oost- Groningen <https://www.gc-zog.nl/>

- Ondernemers, onderwijs, inwoners en overheid in de regio ontwikkelen nieuwe kennis en inzichten, en passen deze toe op de vraagstukken van de regio.
- Samenwerken aan een duurzaam mooiere, socialere en economisch sterkere streek, Vanuit innovatiewerkplaatsen functioneel in een netwerk van communities

Educatie

Boerderijeducatie

Scholen en kinderopvang op bezoek bij een boer in Noord-Nederland:

<https://deboeropnoord.nl/>

Natuur en Duurzaamheidseducatie Gemeente

Groningen: 4 schooltuinen met wekelijks natuurlessen, <https://ndegroningen.nl/>



De Gezonde Schoolkantine, <https://gezondeschoolkantine.voedingscentrum.nl/nl.aspx> ,
Brigadier voor Groningen Diane Peters

Gezonde school, <https://ggd.groningen.nl/voor-professionals/scholen/de-gezonde-school/> met overzicht van aanbod thema voeding voor scholen in de regio.

Lekker naar Buiten, subsidie voor scholen en kinderopvang. Overzicht van aanbod in Groningen:

https://ggd.groningen.nl/app/uploads/2019/09/Overzicht_Voedseeducatie_190930_WEB.pdf